

Írta: Szócs Zoltán
2008. július 15. kedd, 05:31 -

Mélyen tisztelt Pálincás József! Mindenek- előtt elnéző megértését kérem, amiért az ön személye egyáltalán megidéztetik ebben a gyomorforgató, véres és gennyes történetben, amelyhez a világon semmi köze. Az ön neve valahogy úgy elkerülhetetlen esetünkben, mint Pilátus emlegetése a Credóban. Mivel ön az MTA új elnöke, kénytelen vagyok önhöz intézni a kérdésemet, amely egy régi-régi taguk személye kapcsán merült fel bennem. Azt szeretném megtudni, hogy az akadémiai tagságnak, nyilvánvaló szakmai eredményeken túl, vannak-e deklarált erkölcsi feltételei? Ha például egy akadémikusról kitudódik, hogy mélységesen etikátlan, amorális tettek sorozatát vitte végbe karrierje során, eltanácsolható-e az Akadémiától? Ha igen, hány ilyen volt már, és Nagy Péter akadémikusra (Bp., 1920. október 12.) miért nem alkalmazták még? Lehetetlennek tartom, hogy a többi professzort ne zavarná a bűz.

Nagy Péterről már eddig is sok mindent tudtam. Azt, hogy a legeredményesebb szellemi kútmérgezők egyike volt irodalmunkban - (lásd a "pártfeladatként" Szabó Dezsőről írott monográfiáját) -, azt, hogy BORISZ álnéven éveken át írogatta kollégáiról és környezetéről a III/III-as jelentéseket rég tudom, hála a Történeti Hivatal dokumentumainak. Tudom róla, hogy 1962-ben 10 hónapi börtönt kapott az ő kezdeményezésére és "szakvéleménye" alapján Szabó Dezső-kutatásaiért Budai Balogh Sándor. (Egy év múlva, 1963-ban már büszkén használta nagydoktoriját Dr. Nagy Péter.) Azt is tudom már jó ideje, hogy amikor Párizsba küldték "UNESCO kulturális nagykövet" fedőfoglalkozással, valójában a külföldi hírszerzéssel foglalkozó II/3-as osztály ügynöke volt. A Történeti Hivatal dokumentuma nem hagy kétséget efelől: "Ezért az a javaslatom, hogy érdemes volna megvizsgálnia II/3 osztállyal közösen "BORISZ" fn. ügynök UNESCO-hoz való kijuttatását és ügynökként való felhasználását. Gál Ferenc r. szds."

Mondom tehát, sok mindent tudtam róla eddig is, balgán azt gondolva, hogy Nagy Péterrel kapcsolatosan engem már meglepni nem lehet, amikor megjelent Szócs András Az akasztófa két oldalán című dokumentumkötete (Unicus kiadó, 2007.), amely Csornoky Viktor, egykori kairói magyar nagykövet elleni koncepciók per előkészítéséről, lefolyásáról, a népbíróság halálos ítéletének háttéréről szól, és az 1948. december 7-i kivégzéssel ér véget. (Rajknak fogalma sem volt, hogy saját nagy perének főpróbáját készíti elő. Rákosi talán már tudta.) Ebben a tragikus történetben Csornoky valójában mellékes szereplő volt, akit csak az tett fontossá Rákosiék ármánykodásainak szempontjából, hogy Tildy Zoltán, a kisgazda köztársasági elnök veje volt, lévén Tildy Erzsébet a felesége és gyermekeinek anyja. Így a Tildy elmozdítására szőtt politikai háló fontos tényezőjévé lehetett őt megtenni azáltal, hogy ráfogták: a nagykövet valójában amerikai kém, ellenséges szervezkedések kulcsfigurája, aki azon fáradozik, hogy a Tildy család disszidálását és a Tildy "dinasztia" - (a kifejezés Nagy Péter egyik jelentéséből való!) - titkos cégalapítási terveit megvalósítsa a bűnös Nyugaton. Rákosi kiemelten kezelte Tildy félreállításának kérdését, ezért Rajk két különösen megbízható kommunisztát küldött Kairóba, hogy a nagykövet minden lépéséről tudhasson: Kallós Ödönt, mint gazdasági attasét, és Nagy Pétert, mint követségi titkárt. El kell ismerni, a fiatal emberek megdolgoztak a pénzükért, Rákosi elégedett lehetett, ugyanis tökéletesen megszervezték főnökük kompromittálását, letartóztatását, elítélését és felakasztását. Ez bizony nélkülük, ügymbuzgalmuk nélkül nem ment volna.

Nagy Péter - aki ma emelt fővel, nyílt tekintettel mondhatja el bemutatkozásakor, hogy ő akadémikus - az egész napos hallgatózás és fülelés után alig várta az estét, hogy a nagykövet fogadásra menjen vagy lefeküdjön, és máris könyékig turkált a szemétkosárban,

Írta: Szűcs Zoltán

2008. július 15. kedd, 05:31 -

eltette, később lemásolta főnöke leveleinek eldobott indigóit, felnyitotta fiókjait, átnézte, lemásolta feljegyzéseit, a külföldről érkezett postát, hogy azután alig egy-két nap késéssel mindez Rajk íróasztalán landoljon. Szűcs András könyvéből félre nem érthetően kitűnik: Csornoky Viktor letartóztatásában és halálra ítéelésében Nagy Péter sunyi jelentései szignifikáns módon belejátszottak. Lényegében ezekre alapozódott a Népbíróság Országos Tanácsának halálos ítélete. Nagy Péter akasztófára juttatta a főnökét, azt a jóindulatú, hat nyelven beszélő diplomatát, aki annyira megbízott benne - ó, bárgyú, ancien régime-béli naivitás! -, hogy még személyes iratait sem zárta el előle. Ő ezért a jóindulatáért életével fizetett, besúgója pedig főszerkesztő, irodalmi potentát, kiadói igazgató, színházigazgató, egyetemi tanár, nagykövet, akadémikus lett - és még ma is él. Köszöni, jól van.

Nagy Péter 1973 óta az MTA levelező tagja, 1982-től pedig rendes tag. Akárhogy is számolom, immár 26 éve akadémikus, ami azt jelenti, hogy 6 évig a pártállamban volt az, de az elmúlt húsz évben már a megváltozott rendszer akadémikusa. Ugyanis senkinek sem jut eszébe revideálni az ő kinevezését! Csak nem félnek tőle még mindig?

Tisztelt akadémiai elnök úr! Sokrétű elfoglaltsága nyilván nem enged többet, ezért, ha más nem is, kérem, a fenti könyv 272-73. oldalain lévő Nagy Péter-jelentést olvassa el, és figyeljen a szóhasználatra, arra, hogy "hapsinak" nevezi a nagykövetet, akit néhány hónap múlva akasztófára juttat, és aki jól teszi, hogy gyanútlan, mert különben a követségi titkár úr "megtanítaná a móresre".

Ideje volna lépni valamit, mert ha nem, megérjük azt a gyalázatot, hogy Nagy Pétert az MTA Kerepesi temetőben található akadémiai parcellájában fogják végső nyugalomra helyezni, az igazi akadémikusok közé.

Gusztustalan és borzongató.